

Куч — адолатда

АДОЛАТ

ЎЗБЕКИСТОН «АДОЛАТ» СОЦИАЛ-ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИНИНГ ИЖТИМОЙ-СИЁСИЙ ВА ҲУҚУҚИЙ ГАЗЕТАСИ

Анжуман

СИЁСИЙ КЕНГАШДА ФАОЛЛАР ЙИҒИЛИШИ

ПРЕЗИДЕНТ НУТҚИ ВА ҲИСОБОТ-САЙЛОВ
КОНФЕРЕНЦИЯЛАРИНИ ЎТҚАЗИШГА
БАҒИШЛАНДИ.

Куни кеча "Адолат" социал-демократик партияси Сиёсий Кенгашида фаоллар йиғилиши бўлиб ўтди. Унда асосий эътибор Олий Мажлисининг ўн тўртинчи сессиясида Президентимизнинг сўзлаган нутқи ва партиянинг сайлов олди тадбирларига қаратилди.

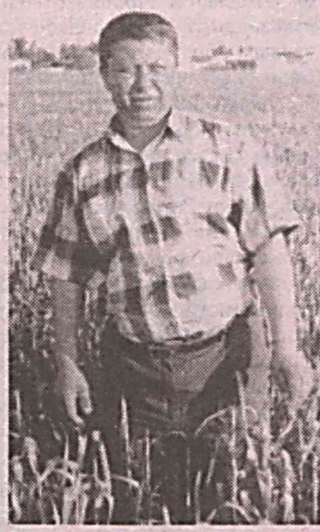
Уни Ўзбекистон "Адолат" СДП Сиёсий Кенгаши биринчи котиби, Олий Мажлис депутаты, академик Турғунўлут Даминов очар экан, бугунги партия йиғилиши эски тоталитар тузумга қарши рақиб, баланларвоз гапларни гапириш ўрнига ҳаётини, реал воқеаларга бўлиб ўтишни алоҳида таъкидлаб ўтди. Шу билан бирга у яқинда бўлиб ўтган Олий Мажлиснинг ўн тўртинчи сессиясида Президентимиз Ислам Каримовнинг "Ватанимизнинг тинчлиги ва хавфсизлиги ўз куч-қудратимизга, халқимизнинг ҳамжihatлиги ва буюклимас иродасига боғлиқ" номли нутқида терроризмга қарши баҳамжihat курашиш тўғрисидаги фикрларини қўллаб-қувватлади. Ҳамда қирқ минг нафар партия аъзолари номидан терроризм балосини қаттиқ қоралади. Вилоят ва олий туманлардан келган партия аъзоларини бу масалада фаолроқ ҳаракат қилишга чақирди.

Шундан сўнг, "Адолат" СДП Сиёсий Кенгаши котиби, Олий Мажлис депутати Дилором Тошмухамедова партияларини молиялаштириш, унинг бугунги кундаги аҳамияти тўғрисида етарлича тушунча берди, қатнашчиларни қизиқтирган барча саволларига жавоб қайтарди.

Шунингдек, "Адолат" СДП Сиёсий кенгаши котиби Равшан Ҳайдаров фаоллар йиғилишида сўзга чиқиб жойларда партия ҳисобот-сайлов конференцияларини ўтказиш жараёни ҳусусида гапириб ўтди.

Баҳс-мунозара тарзида ўтказилган маъруза йиғилишида Андижон вилояти партия Кенгаши котиби Комилжон Аҳмаджонов, Сурхондарё вилояти партия Кенгаши котиби Хайитбой Тўраев, Самарқанд шаҳар партия Кенгаши биринчи котиби Мамаюсуф Салимов, Тошкент вилояти партия Кенгаши биринчи котиби Турғун Эргашев ва бошқа партия фаоллари сўзга чиқиб, партиянинг бўлажак сайловлардаги иштироки ҳусусида ўз таъкид ва мулоҳазаларини билдиришди.

Йиғилиш сўнгида Ўзбекистон "Адолат" СДП Сиёсий Кенгаши иккинчи котиби Абдували Фуломмаҳмудов яқунчилик нутқи сўзлади. Бахтиёр ТОШНАЗАРОВ, "Адолат" муҳбири

«Ғалла-2004»

Бўка туманида ғалла ўрими-йиғимига пухта ҳозирлик кўрилди. Етиштирилаётган ҳосилни носо-нобуд қилмай йиғиштириб олиш таррадуди нафақат ғаллакорларга, балки «Пўлат от» суворийлари билан биргаликда муттасадди ташиқлотлар зиммасига ҳам улкан масъулият юкламоқда.

БЎКАЛИКЛАР МАВСУМГА ШАЙ

Суратларда: «Роҳат она ўғли Исмомилхон» фермер хўжалиғи бошлиғи Исмомил Абдиев; туман МТП оператори Қаримжон Туронов бу йил 600 гектар майдондаги ғаллани ўриб-йиғиб олишни мўждаламоқда; Тошкент вилоят ИИБ ЙХББ бўлим бошлиғи муовини Миржамол Иноятлов (ўнгдан иккинчи) Бўка тумани ИИХ мутасаддилари билан МТПнинг техникаларини мавсумга шайлигини қўриб чиқишмоқда; Йўлдош Ҳошиматов номли ширкат хўжалиғининг илгор бош пудратчиси Бахтиёр Соёипов (ўртада) пудратчилар Рустам Дехқонбоев ва Дилшод Жўраев билан.

Ҳаётидан

АЁЛЛАРГА ЭЪТИБОР БЕҚИЁС

Шу йил 11 май куни "Сайлов кампаниясида аёллар омили" мавзусида давра суҳбати бўлиб ўтди. У Фуқаролик жамиятини ўрганиш институтининг "Парламентаризм ва сайлов тизими муаммолари" лойиҳаси доирасида ташкил этилган. Давра суҳбатида мамлакатимиздаги таниқли етакчи аёллар, Олий Мажлис депутатлари, тадбиркорлар ва ишбилармонлар ҳаракати — Либерал-демократик партияси, Халқ демократик партияси, "Фидокорлар" миллий демократик партияси, "Адолат" социал-демократик партиясининг аёллар қаноти вакиллари иштирок этдилар.

Тадбирни Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси раиси Ўринбосари Сайёра Хўжаева кичирди сўзи билан очди. Давра суҳбатини ўтказишдан асосий мақсад сиёсий партияларнинг сайлов кампанияси ва сайловларда аёлларнинг иштирокини фаоллаштириш соҳасидаги тажрибасини тарбиёт-ташвиқот қилиш ва омаллаштириш, аҳолининг турли қатламлари сиёсий фаоллигини қўлайитириш истиқболларини аниқлаштириш.

Мазкур тадбир парламент ислохотлари ва икки палатали парламент фаолиятининг ўзига хослиги, унинг қачирққ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва халқ депутатлари маҳаллий Кенгашлари фаолиятининг ҳусусиятлари, сайлов кампаниясида аёллар электоратини жалб қилиш каби масалалар ҳақида тўхталди. Сўзга чиққанлар шунингдек, шаҳар ва қишлоқ туманларидаги сайлов штаблари фаолиятининг ҳусусиятлари фуқаролар ўз-ўзини бошқаруш органларидаги аёллар фаоллари ўрта-сидда олиб бериладиган ишлар тўғрисида фикр юритдилар ва ижтимоий муаммоларга, аҳолининг кам таъминланган қатламларига мақсадли қўмақ кўраётган, аёллар бўлимининг таъминлаши, кичик бизнесни ривожлантириш масалаларида эътибор қаратилди. Давра суҳбатида сиёсий партиялар сайлов олди платформаларининг асосий қўраётганлари, унда гендер муаммосининг ифода-ланлиши таъкид этилди. Шунингдек мазкур тадбир депутатликка номзод аёлларнинг имиджи ва аёллар тенгҳуқуқлиги ҳосил-сининг оммавий аҳборот воситаларида ёритилиши масалари ҳусусида мулоҳаза билдирилди. Тадбир шунингдек, сайлов олди кампаниясида аҳолий маълумлар ва унда иштирок этиш қоидалари, аёллар етарлича фаолиятининг ташкилий-техник ва ахборот-реклама шарт-шароитларини яратиш масалари баён-ланди.

Анжуманда "Адолат" СДП Сиёсий кенгаши котиби, Олий Мажлис депутати Дилором Тошмухамедова нутқи сўзлади.

— Ҳар қандай мамлакатда ишловларнинг муваффиқлиги амалга ошириш ва ижтимоий-сиёсий жараёнларда аҳолининг барча қатламларини фаол иштирок этишини таъминлашни юксак самара беради, деди Дилором Тошмухамедова. — Жамиятнинг аёлларга бўлган муносабати қараб, уларнинг маънавий-маданий савияси, ҳамда демократик ислохотлар бўлибда қанчалик иштирок бораётгани ҳақида сўзга қилиш мумкин.

Дўненинг эртаси, февралдан тадбир, келажакда учун аёллардан, онанан ортқи ким қуона олади? Шу боис ҳам бугунги кунда ҳаётимизда, жамиятимизда аёлларнинг фаоллиги ниҳоятда муҳимдир. Шу ўринда мамлакатимиз аҳолисининг 51 фоиз, илчи кўчининг 45 фоизини аёллар ташкил этди.

Бугунги кунда қишлоқ хўжалигида 39 фоиз, илм-фанда 37 фоиз, соғлиқни сақлашда 73 фоиз, халқ таълимида 59-70 фоизгача хотин-қизлар меҳнат қилмоқда. Аёлларнинг 84 фоизи ўрта ва олий маълумотга эга.

Аёлларнинг жамиятимизда манфаатларини ҳимоя қилиш давлат сиёсати даражасида қўрилган.

Ўзбекистон "Адолат" СДПнинг асосий мақсадли-мустақил Ўзбекистонда ҳаққий демократик давлат барпо этиш, жамиятда ижтимоий адолат ўрнатил, инсон ҳуқуқи ва эркинлигини таъминлаш, давлатимизни ривожлантириш мамлакатлар сифидан ўрин олиштига ўзининг муносиб ҳиссасини қўшишдан иборатдир.

Партияимиз аъзоларининг асосий қисми маориф ҳодимлари, соғлиқни сақлаш тизими ҳодимлари, юристлар, олимлар, аёллар, нафақатхўрлар, ёшлардир.

Бугун дунёда тан олган демократик тамойиллар социал-демократик партияларнинг қиёфасини белгилайди. Булар ижтимоий адолат, қонуни устуворлиги, инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, миллатларнинг тотувлиқ, оила фаровонлиги билан боғлиқ қатор мақсадлардир.

"Адолат" партияси аъзоларининг 36 фоизини аёллар ташкил этди. Аёлларга ҳос тиринишқондиқ, маъсулиятлиқ, ишчанлик онанда аёлларни фарзандларга, қариндошларга таъсир доирасининг кенглиги бугунги кунда сиёсий жараёнларда катта қўмақ бўла олади.

Партия фаолиятида бугунги кунда таъкид аёллар ҳам фаол иштирок этишмоқда. "Файт" ҳодинг компанияси бошқаруви раиси Мукаррам Азимова партияимиз ташкил топган кулиарида-ноқ ўз хизматларини аъям келаятипти. "Файт" компаниясида катта бошқаруш ташкилотимиз маъжуд. Ўзбекистон миллий уни-верситетининг проректори профессор Р. Муртазаева, Тошкент шаҳар кеташини депутаты, Олий Мажлис референтлари Отабекова ва Ҳакимова таъриблик юристлар бўлиб, "Адолат" фракцияси билан яқиндан ишлаб қўнаруларни тақомиллаштиришга ўз ҳисса-ларини қўшиб келинапти.

Тошкент шаҳрининг бешта туманида биринчи котибларимиз аёллардир. Вилоятлардаги туман кенгашларида 53 аёл фаолият кўраётганда. Шулардан 16 аёл-биринчи котибдир. Вилоят кенга-шларида 6 нафар аёлларимиз котиб вазифасини бажаришяпти. Вилоят, шаҳар, туман кенгашларида 4 аёл депутат этиб сай-ланган. Лекин шунга таъкидлаш жоғизки, ҳамма вилоятлардаги аёлларимиз фаолияти бир хил эмас.

Социал-демократия гоилари устувор бўлгани учун юқори ривожланиш даражасида етишган мамлакатлардан бири - бу Шве-циядир. У ерда 50 фоиз парламент аъзолари аёллар. Ҳокимият-нинг юқори мартабали лавозимларида ишловчиларнинг 40 фоиз аёллар. Бизнезда 27 фоиз аёллар фаол иштирок этишапти. Швецияда аёлларни давлатнинг бошқаришдаги иштироки қўни билан белгилаган.

Фуқаролик фанитини барпо этишдаги сиёсий ислохотлар, икки палатали парламент сайловлар даврида партия аъзолари на фуқароларни ҳуқуқий жоҳдан тарбиялаш, уларни сиёсий-маданий савияларини юксалтириш Ўзбекистон "Адолат" СДПнинг шу кундаги долзарб амалий вазифасидир.

"Адолат" партиясининг эътибори социал-демократия гоилари таъини, айнан, аёлларни фаолликка қўриш ва жамиятнинг, ҳаётимизнинг барча жаҳатларидаги илохотларга кенг-жабл этишга қаратилган. Бу борда амалий ишлар, тадбири назорат қўнилардан иборатдир.

Биринчидан, аёлларни иқтисодий илохотларга, ҳусусий ва кичик бизнесга, тадбиркорликнинг хизмат кўраетиш соҳасида жалб этиш учун аёллар муаммоларини ўрганиш ва уларга барча шарт-шароитларни яратиш.

Иккинчидан аёлларни жамоат ишларига, нодавлат жамоат ташкилотларига, маҳалла фуқаролар йиғини фаолиятига кенг-жабл этиш.

Учинчидан, уйда ўқитилган аёлларнинг маданий-сиёсий-лиқларини ошириш йўналишида чора-тадбирларни қиш.

(Давоми 2-бетда.)

ИҚТИСОДИЙ ТАРАҚҚИЁТ ОМИЛИ

Маълумки, кўпгина мамлакатларда кичик бизнес ривожланишининг энг муҳим омилларидан бири ҳисобланади. Яъни, кичик ва ўрта фирмалар умумий корхоналарнинг 80-90 фоизини ташкил этади. Бу турдаги корхоналар мамлакат ялли ички маҳсулотининг қарийб 50 фоизини таъминлайди. Шунингдек, кичик корхоналар илмий-техник тараққийнинг асосий воситаларидан бирдидир.

Масалан, япониялик му-тахассисларнинг таъкидлаши-ча, айнан кичик ва ўрта тадбиркорликнинг ривожланиши иккинчи жаҳон урушидан кейинги йиллар мобайнида мамлакатни дўненинг энг бой давлатларидан бирига айланишига олиб келган. 90-йилларнинг бошларида Япония қайта ишла-санотининг ўзида 6,5 миллион кичик ва ўрта кор-хоналар фаолият юритган. Бу эса ўша вақтда мавжуд умумий корхоналарнинг 99 фоиз-ни демократ. Маъруза кор-хоналарда 40 миллион киши ёки иш билан банд аҳолининг 81 фоиз ишлаган.

Кичик бизнес Япониянинг бир қатор тармоқларида ҳозир ҳам етакчилик қилмоқда. Бун-да пойфазал, тикувчилик ва атторлик санояти, дори-дар-мон ишлаб чиқариш, чакана савдо, хизматлар соҳаси, иш-лаб чиқариш ва маъшиий тех-никани сотишдан кейинги хизмат кўраетишни мисол қилиб келтириш мумкин.

АҚШда ҳам айниқса, сўнгги йилларда кичик бизнес кенг ривожланимоқда. У ўзида 50 нафаргача ишчисига эга бўлган кичик ва ўрта фир-маларни мужассамлаштиради. Бундай корхоналар жами аме-рика фирмаларининг 99 фоиз-ини ташкил этади. Уларнинг энг асосийлари — бу майда, кўпроқ оилавий ёки ҳусусий корхоналардир. Бу каби фир-маларнинг 87 фоизида 20 ки-шигача, илчи ишлайди.

Кичик ва ўрта фирмалар АҚШ ялли миллий маҳсулоти-нинг 40 фоизини ишлаб чиқа-ради. Жумладан, қайта ишла-санотининг 21 фоиз, қури-лишининг 80 фоиз, улгуржи сав-донинг 86 фоиз, хизмат қўра-ларнинг 81 фоиз уларнинг ҳиссасига тўғри келади. АҚШ иқтисодиётида илмий-техник та-раққий соҳасига онд барча ин-новацияларнинг қарийб ярми шу турдаги корхоналар ҳисса-сига тўғри келади.

Хўш, ривожланган мамла-катларда кичик тадбиркорлик-нинг кенг ривожланишининг асосий сабаблари нимада? Бунга қуйидагича жавоб бериш мумкин.

Маълумки, йирик корхона-лар учун ялли технология ёки маҳсулотга ўтиш катта хара-жатлар талаб қилади. Бу иш-

лаб чиқариш ва даромад ҳаж-мининг камайишига олиб ке-лиши табиий. Кичик корхона-лар эса ҳеч бир қийинчилик-ларсиз янги маҳсулот ишлаб чиқаришни йўлга қўйиши мумкин.

Шунингдек, кичик тадбир-корлик амалда ҳар бир кишига ўзини қўбилиятини тўла на-моён этиш, яъни ўз фикрла-рининг ҳаётга таъбиқ этиш им-конини беради. Улар кичик корхоналар тармоғининг ривожланиши маҳаллий хом ашё ресурсларини, кўпгина ҳоллар-да эса ишлаб чиқаришдаги чи-қиндилардан кенг фойдала-нишдан ҳам имконият яратяди. Оқибатда ресурслардан фойда-ланишининг самарадорлиги се-зилари даражада ортади. Ки-чик корхоналарда устама хара-жатлар йирик корхоналарга нисбатан камроқ, бошқарув ап-парати эса энг кам даражада бўлади. Яъни, йирик корхона-ларга нисбатан кам капитал маблаг талаб қилинади ва шун-га мос равишда қилинган хара-жатлар тезда қопланади. Ки-чик тадбиркорликнинг ривож-ланиши меҳнат унумдорлиги-ни ошириш учун қўлай шаро-ит яратяди. Йирик корхоналар-да эса ярим ҳум сарфлаган ҳолда ишлаб туриб ҳам ойлик маошини ҳамма ишчилар қато-ри олиш мумкин. Бу ерда ўз-ўзидан меҳнатга ҳақ тўлаш бўйича номунасонлиқ вужуд-га келади ва натижада яхши ишчилар ўз меҳнат унумдор-ликларини пасайтирига бошла-

шади. Кичик корхоналарда эса ҳамма ҳаракат очиқ намоён бўлади. Кичик корхоналар тар-моғининг ривожланиши иш-сизлик даражасини сезиларли пасайтириши мумкин.

Кичик ва ўрта тадбиркор-ликнинг Ўзбекистон Респуб-ликасидаги ҳолатини кузата-диган бўлсак, 2003 йилнинг 1 январь ҳолатига қўра респуб-ликада 240 мингта кичик ва ўрта бизнес субъектлари фао-лият кўраётган. Уларнинг асо-сий қисми қишлоқ хўжалиғи, савдо ва умумий оқватланш соҳаларига тўғри келади. 1999 йилда савдо ва умумий оқ-ватланш соҳасидаги тадбир-корларнинг улдуши 27 фоизни ташкил этган бўлса, 2003 йил-га келиб, уларнинг ҳиссаси 18,4 фоизгача камайган. Қи-шлоқ хўжалиғи соҳасида фао-лият юриятган тадбиркорлар-нинг ҳиссаси 1999 йилда 23,5 фоизни ташкил этган бўлса, 2003 йилга келиб 44,1 фоизни ташкил қилди. Демак, қишлоқ хўжалиғида фаолият кўраетаётган тадбиркорлар-нинг сони йил сайин ор-таниб бормоқда.

Буларнинг барчаси иқти-содийни эркинлаштириш жараёнини тезлаштиришга, ҳақиқий мулкдорлар синфи-ни шакллантиришга муҳим омил бўлиб хизмат қилади.

Зонжон МИНГБОВЕВ,
Тошкент Давлат
иқтисодий университети
3-босқич талабаси

Диктофон олиб, ташқарига чиқдим. Ян-гилишман, арз билан келган экан. Ху-лоса ўринда шу аёлнинг сўзларини кел-тирсам:

— Мен пўлатова Салима Жомбой туманидаги "Дўстлик" хўжалиғида яшайман 1999 йилдан бери 2 гектар ер олиб ишлайман.

Ваҳоб Хўжақуллов бизни йилга мена пахта экишимни айтиди. Шунда мена ерининг 1 гектарига пахта, 1 гектарига бода экин беринг, ёки қўшимча ер беринг деб айтиди... Қўшимча ер олиш учун хайрият жағмарасига бир миллион сўм ўтказдим. Қишлоққа сўрасам, 500 минг сўмга беришди. Қолган 500 минг сўмга қишлоққа олишди. Кейин сарсончиликни бошладим, ер беришман. Қишлоқимизда йилги қилишди. Одамлар мена ер беришини қўнатишди. Билган, хўжалиқ қарорлари чиқди. Аммо ҳозирча туман ҳокимиятининг қарори чиққан эмас, олти ойдан бери "Опанга бор, онанга бор". Рағбат борсам ҳам, ҳокимликка борсам ҳам "Пўлат мена берганимизнинг" деб ишлайди... Олти нафар фарзандим бор, турмуш ўрготгани касал-мида, ер олиш учун қариндошларимдан қарз олганим, ситиримни, хатто тўғру-ларимга сотганим...

Хулоса, 3 апрел куни мена "Контр 124" деб қорай қарор берилган жойга пахта экмочлик бўлилар. Хўжақуллов бошда турган экан. Бориб унга бу ер мена берилганимни айтидим. У бўлса: "Раёонининг сенига қарори йўқ", деди. Мена билган ва хўжалиқ қарори берин-гини, лекин туман олти ойдан бери овор-ра қаратганимни айтидим. Қисқаси, улар ерни ҳайдамоч қилишди. Мена бориб тракторнинг олдинга туриб олдим... Мена назон пўлати хайриятга ўтказ-май, шуларга берганимда, бунчалик қийналмас эдим.

Тракторнинг олдинга туриб олгани-ни учун устимдан акт экиб, 360минг сўм жарима қўйишди... Салима она Пўлатова анча гапирди. У ҳам пўлатга, ҳам қалнига қуноиб сўзлади. Мена унинг арзидан бир чим-димингани бироз тахир қилиб келтир-дим, халос. Сабаби, ишонаманки мақо-ла ва Салима онани арзисиз босилиб чиққан унинг арзини тинглашга тоқати етатдан мурасидан топилди, албатта!

Дилмурод САЙИДИ

БОЛАЛАР АНЖУМАНИ

Пойтахтдаги "Туркистон" саройида
Тошкент шаҳар "Камалак" болалар таш-
килотининг учинчи анжумани ўтказилди.

Маълумки, ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш-да "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракатининг турган ўрни беқир-ёсидир. Ҳаракат ташкил топган дастлабки кунлардан бошлаб, келажак яратувчилари бўлган ёш авлодини миллий мафкура ва қадрларни руҳида, соғлом ва баркамол қилиб камол топтириш-га катта эътибор бериб келинмоқда. Бу борда "Камалак" бо-лалар ташкилотини ҳам "Камолот"нинг эртанги кундаги ҳар то-монлама мукамал аъзоларини вояга етказиш борасида бир қанча ютуқларини қўлга киритди.

Тошкент шаҳар "Камалак" болалар ташкилотининг навбат-даги анжуманида ташкилот томонидан уч йил ичида амалга оширилган ишлар сарҳисоб қилиниб, ютуқ ва камчиликлари яна бир бор муҳокамадан ўтказилди. Шунингдек, келгусидаги иш-лар режаси таъин олинди. Ташкилотнинг энг фаоллари ва "Сар-дор" кўрик танловининг финал босқичи гонлибларига турли но-минациялар бўйича махсус савгалар ҳам топширилди. Эстрада хонандалари ижросида концерт дастури намойиш этилди.

"Туркистон-пресс"

Журналист суриштируви

Апрел ойининг сўнги кунлари. На-вобайдаги мақоладан таҳриратига олиб келаятган эдим, соқин миллионер мен билан суришган, фойда турган кишини кўрсатди...

Уч варақдан иборат меннинг но-мига ёзилган арiza билан танишиб чиққач, тўғриси халлодан шундай фикр ўтди:

"Наҳотки, Самарқандлик вилоят-да битта шикоятчи ҳолис ўрғаниб, ҳал қилиб берадиган мутасадди ёки жур-налист топмаган бўлса?..."

Аризада меннинг халлоданги фикр-га жавобан шундай таркиб маъжуд эди:

— Сиздан илтимос, аризаним Са-марқанд вилотидаги юрмасдан ўзла-рининг текширишчилар мақсадга му-вофиқ бўлади...

Келинг, аввал, Д.Алимов ва А.П-улатовларнинг аризасида кўрсатилган айрим жоҳатлар билан кичикча та-нишайлик.

"...Хўжалигимизга 1997 йилдан 2003 йилгача раислик қилган Ваҳоб Хўжақу-ловнинг йўл қўйган камчилик ва ўғир-ликларни ҳақида ўз вақтида вилоят му-тасаддиларига ёзилган. Егизларим нуқул туман ҳокимлиги ва прокуратурасига юборганидир..."

"...Хўжалиқнинг касалманд, оғир меҳ-нат қилаётган аъзолари қилиб, раис бо-нонинг ўзи "Турон" санаторийсига 580 минг сўм пул қўчириб, дам олди.

Бу маблагни хўжалик аъзоларига ой-лик қилиб берганда, балки қўлимиз пул қўрамайдик!"

Аризадаги ушбу фикр ўзасидан 2003 йил 30 май куни тузилган солишти-рма далолатномада кўрсатилганча...

"Ширкат хўжалиғини бошқарувининг 2002 йил 18 ноябрдаги кенгайтирилган йиғи-лиши 11-сон бағинага асосан, хўжалиқ бошқаруви раиси В.Хўжақуллов ва Ш Хўжақулловларнинг давлолатини учун ҳар биринга 285,6 минг сўмдан жами бўлиб, 571,2 минг сўм Тўқсан шаҳридаги "Ту-рон" санаторийсига ўтказилган..."

Бу ўринда алоҳида ишончлирини ном лозим топмайдик!

ОХИРИ КЎРИНМАЁТГАН «ЎЗ-ЎЗ»ЛАР

шу маҳалла раиси Баҳриддин Рустамов, "Сарчасма" маҳалла котиби Улуғбек Нодиров ҳам келишганиди.

Ариза муаллифларига аввалдан тўғрисида айтидим:

— Агар аризанингизда важдардан ло-ақал иккитани ҳужжатлар асосида тас-диқланса ҳам, ўз воқолатини доирасида тегинди илгорларга маълум қилсам, мақола ҳам чоп этирарман. Лекин ак-синча бўлиб чиқса, қонуний жаъоблар бўласизлар.

Хар икки аризачи бу эътирофини ҳеч иккиламчи қабул қилдилар. Уларнинг розиликлари онв эъши мосламас — диктофонга тушурдим.

Шу ўринда кичик бир изох. Гап-нинг очини, бу ёшимдан хўжалиқ аъзо-лари ҳам, раъбарлари ҳам, туман ва ви-лоят ҳокимликлариданги мутасаддилар ҳам бозор бўлишган. Бунинг вилоят до-қиматлигини ҳам, туман доқими ҳам, уларнинг вакиллари ҳам очик эътироф этишадилар. Лекин... энг қизиғи бозор бўлишдан амалий нуқта қўйиб, яқин ишати келганда... натижа йўқ. Наҳот-ки, битта мазмунида қарийб уч йилдан бери ёзиб келинаётган шикоятчи ҳал этиш шунчалик қийин бўлса?...

Келинг, яна ариза матнига қайтай-

Партиямиз фидойилари

Зокир Рахимовни Ўзбекистон "Адолат" социал-демократик партияси Қашқадарё вилоят Кенгаши аъзолари ўз яқинларидек танишади, хурмат қилишади. Бунинг боиси бор албатта. Зокир ака илм толиби. У ўқиб ўрганишдан, излашдан ҳеч қачон чарчамайди.

1985 йили у Самарқанд қишлоқ ҳўжалик олийгоҳини, сўнг Минскдаги сийёсатшунослик ва социал бошқарув олийгоҳини муваффақиятли тамомлади. Шулардан тўзуми даврида вилоят партия қўмитасининг турли бўлимларида маълум муддат иш олиб борди. Шу ўринда бир гапни эслатиб ўтишни лозим топдик. Маъшур ёзувчи Абдулла Қаҳҳорнинг "Мен партиянинг онгли солдатиман" деган сўзлари адабиётчилар ўртасида кўп такрорланади. Ушбу сўзлар Зокир ака-

КАМТАРЛИК ИНСОННИ УЛУҒЛАЙДИ

Ҳаёт Кат маҳалласида партия фидойисини учратиб, интервью олдик. — Биласиз, иккинчи чакриқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг ўн ўртинчи сессиясида бир қатор қонун ҳужжатлари қабул қилинди. Хусусан, Ўртабўшимиз мамлакатимизда демократик ўзгаришларни янада чуқурлаштириш ва эркин фуқаролик жамияти асосларини шакллантириш, ҳайвасла, шу йил бўладиган сайловларга партияларнинг тайёргарлиги нўҳоятда суғлигини алоҳида таъкидлаб ўтди. Ҳақиқатан вилоятда партия фаолияти бугунги кун талабига жавоб бермайди. Энди ҳар бир партия аъзоси Ўртабўшимиз таъкидлаганларидек, халқ орасига ўз гоёларини билан кўпроқ кириб бориши керак. Партиямиз дастурида белгилаб қўйилганидек, "Адолат" социал-демократик партиясининг Бош мақсади — мустақиллигимизни мустаҳкам-

лаш, ислохотларни амалга оширишга кўмаклашиш, ҳуқуқий демократик, адолатли фуқаролик жамиятини барпо этиш ва пировардида Ўзбекистоннинг жаҳонда ривожланган мамлакатлар сафидан мустақам ўрин олишига муносиб ҳисса қўлишидан иборатдир. Кези келганда айтиш керакки, жамият ҳаётида сиёсий партияларнинг роли орғиб бормоқда. Шундай экан, ишлагаи камчиликлари тезда бартарфатиш лозим. Булажак парламентиинг қонунчилик палатасига бўлгуси сайловларни инобатга олиб партиянинг фаолияти тинган ҳам қучайтормигизни зарур деб ҳисоблайман. Шу тўғрйли ҳам мен маҳаллаларда тез-тез бўлиб давлатимизнинг ички ва ташқи сийёсати соҳасида олиб бораётган ишлари, партиямизнинг мақсад ва вазифаларини кенг тарғиб қилиб, халқимизга етказишга ҳаракат қиламан, — деди у.

Ҳа, Зокир ака партиянинг ҳақиқий жонқуяри, фидойиси. У 1996-1999 йилларда Ўзбекистон "Адолат" социал-демократик партияси вилоят Кенгашининг иккинчи котиби вазифасида ишлади. Сўнгра вилоят "Кўчмас мулк ва сармоялар агентлиги" масъулияти чекланган жамият директори этиб тайинланди. У жамиятда ишнинг мадақиди мутахассисларнинг таърибарлигини ўрганишдан бошлади. Уларни рағбатлантириш, моддий ва маиший шарт-шароитларини яхшилашга ҳаракат қилди. Жамоада қатъий тартиб-интизом, фидойилик, ишда сўрват ва сифат қарор топди. Зокир ака ишда қанчалик қаттиққўл бўлса, ҳодимларга инсбатан шу қалар меҳрибон ҳамдир. У гаровга қўйилганидан ҳар бир иншоотнинг белгиланган давлат стандартлари асосида боҳоланиши амалга ошириди. Натижа эса ёмон эмас. Шу сабабли ҳам жамиятда раҳбардан тортиб оидий ҳодимгача иншдан кўнгли тўқ,

Зокир ака фақат ўзи ишлайдиган жамиятдан ташқари партиявий топшириқларни ҳам бекам-кўст бажариб келяпти. Жойларда Утадиган ҳар бир таъбирларда вақил сифатида иштирок этиб, партиянинг гоёлари, мақсад ва вазифаларини кенг халқ омасига қизғин тушунтириб бормоқда. Шунингдек, Зокир ака ибратли оила бошлиғи ҳамдир. Соҳида опа билан уч нафар бир-биридан ширин, одобли фарзандларни тарбиялаб вояга етказишга иштирок этади. Улар оиласи маҳаллада ибратли хонадонлардан бири сифатида тилга олинади. Халқимиз камтарлик — инсоннинг кўрки, камтарнинг қонб қосаи сўзлари, деб бежизга айтмаган. Камтарин инсон Зокир Раҳимовнинг келгусидаги ниятлари ҳолис, эзгу мақсадлари, орзулари бир олам. Ватанга садоқат билан ҳизмат қилиш, истиқлолни мустаҳкамлаш, "Адолат"ни сиёсий ҳаётдан етакчи партиялар қаторида кўриш энг асосий мақсадларидир. Бу йўлда унга фақат омад тилаб, яхши ниятлар доим ҳамроҳ бўлиш лозим.

Комил САХАТОВ, "Адолат" мухбири

АЁЛЛАРГА ЭЪТИБОР БЕҚИЁС

(Давоми. Боши 1-бетда.)

Тўғридан, тендер тенгликни болалар тарбиясига сингдириш учун таълим соҳасида ислохотлар бўйича тақлифлар ишлаб чиқиш.

Бешинчидан, аёлларнинг фаолигини оширишдаги тўсиқларни таҳлил қилиш ва бартарфатиш бўйича чоралар ишлаб чиқиш.

Ушбу муаммоларнинг ҳар бири бўйича кенг тарғибот ишларини радио, телевидение, газета, журналлар орқали ҳамда тор доиралдаги учрашуларда ёритиб боришга кўмаклашиш ҳам асосий вазифаларимиздандир. Юқоридаги вазифаларни бажаришда нодавлат жамоат ташкилотлар билан яқиндан ҳамкорликда ишлашга интилаймиз.

Энг асосийи — электоратни энг фаол қисмини аёлларни қизиқтириши ва эътиборини жалб этиши муаммолар ва масалаларни, айниқса ижтимоий муҳофазасини ўрганиб чиқиб, уларнинг ечимини буйича тақлифларни тайёрлаб булажак парламентада қонунларда акс эттиришни партиямиз ўз дастурида аниқ белгилаб қўйган.

Халқимизда аёл бир қўли билан бешикни, бир қўли билан дунёни тебратлади, деган нақд бор. Бу назаримда, айнан шарқ аёлларига, ўзбек аёлларига ҳосилдир.

Бизнинг мақсалимиз — партия атрофида аёлларни жалб этиш, ижтимоий фаол, қатъий фуқаролик позициясига эга билимдон аёлларни Олий Мажлисининг Қонунчилик палатасига, шунингдек, шаҳар, туман, вилоят Кенгашига сайлов кампанияларида иштирок этиши ташвишландир. Шунингдек, аёлларнинг барча жаҳадларида янада ривожланиши кутилади. Барқамол авлодни Ота-Ватанга садоқатли, буюбкорлик руҳида тарбиялашда, оилани мустаҳкамлашда аёлларнинг ҳиссаси беқийёс. Жамиятнинг барча доғлар, орғидли масалаларда аёлларнинг чинакам жонбозлиги, улари юракдан ёндоқлиги бугунги ислохотларда албатта ўз самарасини беради.

Каримжон РИХСИД, "Адолат" мухбири

УЗЛУКСИЗ ТАЪЛИМНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ УЧУН

Тошкентдаги Қори Нийёзий номлидаги Ўзбекистон Педагогика факультети илмий тадқиқот институтида "Узлуksиз таълим жараёнини тақомиллаштиришнинг долзарб масалалари" мавзусида республика илмий-амалий анжумани ўтказилди.

Илми-фан тараққиёти, ахборот муҳитининг кенглиги, ижтимоий-иқтисодий соҳаларнинг ривожланиш суръати — таълим тизимига давр талаби нўҳтан назаридан янгича қараши, уни жамият талаблари ва шахс эҳтиёжини ҳисобга олган ҳолда жаҳон стандартлари даражасига кўтариш таълим жараёни узлуksизлигини таъминлашнинг тақозо этмоқда.

Узлуksиз таълим тизимининг давлат, жамият ва шахсининг ижтимоий-иқтисодий ва маънавий алоқий тараққиётдаги аҳамияти аниқ, бурч ва вазифаларини ўқитиш узлуksизлигини таъминлашдаги асосий муаммолардан саналади.

Таълимда узлуksизлик масаласи ҳар доим ҳам долзарб масала сифатида тадқиқ этилиб, уни таъминлашда дидактиканинг фанларга боғлиқлиги таъминлашда амал қилиш мўҳим.

— Мазкур анжуман мамлакатимиздаги мактабгача ва мактаб-таълим тизимидagi таълим-тарбия узвийлигига оид таърибларнинг ўрганиш, ўқув-тарбия жараёни самардорлигини таъминлашнинг илгор усулларини аниқлаш, соҳа йўналишидаги муаммоларни ҳал этиш мақсадида ташкил этилди, — деди УЗПФИТнинг илмий ишлар бўйича директор ўринбосари Уткир Толипов. — Анжуман узлуksиз таълим жараёни тақомиллаштиришнинг назарий муаммолари, таълим босқичларининг ўзаро узвийлигини таъминлаш механизми, фанларни ўқитишда узлуksизлигини таъминлашнинг илмий-педагогик асослари каби уч йўналишда оиди борилди.

У. Толиповнинг таъкидлашича, маърузалар узлуksиз таълим жараёни тақомиллаштиришнинг назарий асослари, таълим босқичларида ўзаро узвийлигини амалга ошириш йўллари, узлуksиз таълим жараёни дастур ва дарсликлар билан таъминлаш, ўқувчи билан фаолиятини ривожлантириш муаммолари атрофида очиб берилди.

Алоудин ҒАҒФОРОВ, "Туркистон-пресс"

ТАДБИРКОРГА ТЎСИҚ БЎЛМАНГ

Бозор муносабатлари шароитида кичик ва ўрта бизнес, тадбиркорлик аҳамиятига молик йўналиш. Иқтисодий тараққиёт давр талабига айланиб бораётган аини долзарб пайтда давлатимиз томонидан тадбиркорликка катта эътибор қаратилмоқда. Маҳаллий ҳокимият ва бошқарув органларининг деҳқон, фермер хўжаликлари фаолиятига ноқонуний аралашувининг олдини олиш ҳамда барча турдаги тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқ-манфаатлари ҳимояси борасида бир қатор қонунлар қабул қилинган. Ҳўш, бугунги кунда тадбиркорлар фаолиятини ривожлантиришдаги сунъий тўсиқ ва муаммоларни бартарфатишга қаратилган қонунлар ижроси, улар устидан назорат қай даражада?

Вилоят прокуратураси органлари томонидан ўтказилган текширишда тадбиркорликни қўллаб-қувватлашга қаратилган қонунлар ижроси устидан назорат суъайтириб юборилганини аниқланди.

Текширишлар давомида асосий эътибор, жойларда маҳаллий ҳокимият ва бошқарув органлари томонидан қабул қилинаётган норматив ҳуқуқий ва ҳуқуқий харақтери эга бўлмаган ҳужжатларга қаратилади. Ҳўжалик юритувчи субъектларини тузишда мансабдор ва маъсул шахслар томонидан сансаларликка йўл қўймастик, кредитлар ажратиш ва уларни ташкил этиш жараёнини соддалаштириш, деҳқон ва фермер хўжаликларига ер ажратишда амалдаги қонун талаблари бузилишининг олдини олиш масалалари ўрганилди. Шунингдек, ҳусусий таъбиркорлар фаолиятини янада яхшилаш мақсадида хоржий инвесторларни жалб қилиш, бу йўналишдаги субъектларнинг ўз маъсулларини бозорда эркин сотишини таъминлаш чораларини кўриш муаммолари таҳлил қилинди.

2004 йил март ойида вилоят бўйича 1715 та тадбиркорларга 5 миллион 767 минг 100 сўмлик хизматлар кўрсатилган, шулардан 599 та тадбиркорга 5 миллион 385 минг 800 сўмлик таъсис ҳужжатлари, 32 та тадбиркорга кредит олиш учун 176 миллион 600 минг сўмлик бизнес режалар тайёрланди. 496 та тадбиркорларга 216 миллион 200 минг сўмлик бошқа турли хилдаги хизматлар кўрсатилди, 588 та тадбиркорларга эса бепул юридик маслаҳатлар берилган. Жорий йилнинг 1 январидан 1 апрелгача қадар 1098 та кичик ва ўрта бизнес субъектлари давлат рўйхатида ўтказилган.

2004 йилнинг 1 апрель ҳолатида вилоят тижорат банкларига жами 1167 нафар ўрта ва кичик бизнес субъектлари 3 миллиард 695 миллион 800 минг сўм кредит сўраб мурожаат қилган. Шулардан 1160 тасига 3 миллиард 690 миллион 200 минг сўм кредит берилган. Кредитнинг 3 миллиард 460 миллион 200 минг сўми банк маблағи ҳисобидан, 21 миллион 100 минг сўми бизнес фонд ҳисобидан, 198 миллион 100 минг сўми эса меҳнат биржаси ҳисобидан ажратилган.

Тижорат банклари томонидан 14 та кичик ва ўрта бизнес субъектлари кредит ва микрокредит беришни рад қилган ҳолатлари ўрганиб чиқилганда, қонунбузилиш ҳолатлари аниқланди.

Демак, тадбиркорлик фаолиятига бизда эътибор берилаётган экан-да, деган ҳисобга келишга шоямиланган. Тўғри, имкон қадар бунга эришилаётган, аммо мазкур мақола орқали қилинаётган ишларни таҳлил қилиш баробарида айрим камчиликлардан ҳоли эмаслигини, уларни келтириб чиқараётган сабаб ва омилилар, бартарфатиш чоралари ҳақида сўз юритмоқчимиз.

Айрим ҳолларда хўжалик раҳбарлари ва бошқа мансабдор шахслар томонидан ўрта ва кичик бизнес субъектлари ҳамда деҳқон, фермер хўжаликлари фаолиятига ноқонуний аралашуш, баъзан деҳқон ва фермер хўжаликларини тузиш ва уларни рўйхатга олишда, шунингдек, шартнома шартларини бажаришда қонунбузилиш ҳолатлари мавжуд. Сизни чалғитмай мисолларга кўча қолайлик.

2004 йил 1 март кунини Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бўҳоро вилоят бошқармаси ҳодими Фурқат Ҳикматов Ромитан туманидаги "Еркин-Тўқтин" ҳусусий фирмаси раҳбари Эркин Камоловдан "Халқ банки"нинг Бўҳоро шўабра бўлими орқали 3 миллион сўмлик имтиёзли кредит учун маблағ ажратилишини таъминлашга "ёрдамлашмоқчи" бўлади. Хизмат эвазига эса 250 минг сўм пора олиш қонун ҳодими бу "ҳўжабарор"лиги учун қонун олдидан жавоб беришига тўғри келди.

Шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, тадбиркорлик фаолиятини тартибга солишда шартнома асосий ҳуқуқий восита саналади. Аммо афсуски, шартномавий, ҳуқуқий муносабатларни тула англамаётган айрим муносабат раҳбарлар ҳам йўқ эмас.

Пешку туманидаги "Аслон Фармон" фермер хўжалиги "етказиб бериучи" сифатида бир томондан, туман машина трактор парки давлат акциядорлик жамияти "харидор" сифатида иккинчи томондан эҳтиёт қўйсизлар етказиб беришга келишиб 2003 йил 30 март кунинда 22-сонли шартнома билан ўзаро имзолашди. Шартномага асосан етказиб бериучи харидорга эҳтиёт қўйсизлар етказиб беришни, харидор эса

етказиб берилган эҳтиёт қўйсизлар учун ўз вақтида тўловни амалга ошириш мажбуриятини олган. Бироқ МТП давлат акциядорлик жамияти шартнома шартларини умуман бажармади. Вилоят прокуратураси 2004 йил 10 март ҳолатида тўловларни амалга оширмасдан келаётган МТПга инсбатан "Аслон Фармон" фермер хўжалиги манфаатини кўзлаб 6 миллион 219 минг сўмлик дебиторлик қарзини ундириш тўғрисида вилоят хўжалик судига даъво аризаси киритди.

Қоракўл туманидаги "Хазир уйли" фермер хўжалиги билан "Қоракўл пахта тозалаш" очиқ турагаги ҳиссадорлик шартномаси ўртасида ҳам контрақтация шартномаси тузилган. Хўжалик тайёрловчи 2003 йил ҳолатининг 12 тоғна, ўртача ҳар тоғнага 137 минг 300 сўм харид нархи асосида умумий нархи 1 миллион 647 минг 600 сўмлик пахта хом ашёсини етказиб беришни, тайёрловчи эса етказиб берилган пахта хом ашёсини учун ўз вақтида тўловни амалга ошириш мажбуриятини олган. Бундай шартномаларнинг яна бир нечтасини тузган мазкур қорхона раҳбарлари мажбурият ҳиссини англашлари учун қонун "туртки" хисни кўтишган. Қонун талабига асосан топширган пахта хом ашёсини учун тўлов ҳақини ололмади сарсон бўлиб юрган 9 нафар фермерларга жами 8 миллион 871 минг 400 сўмлик пил маблағлари ундириб берилди.

Яна би ҳолат: "Саноатқурилиш банк" Когон туман бўлими вилоят хўжалик судига мурожаат қилди. Хўжалик судининг 2003 йил 28 январь куниндаги ҳал қилув қарорига асосан жавобгар ҳусусий тадбиркор У.Наврўзов мол-мулк ҳисобидан 3 миллион 289 минг 500 сўм ундирилганини, жавобгарнинг ҳисоб рақамидан маблағ бўлмаганини сабабли ҳал қилув қарор ижроси тартиби ва усулини ўзгартириди, яъни банкнинг ундирувини унинг мол-мулкига қаратишни сўраб киритган даъвоси бўйича 2004 йил 24 март кунини даъвогар банкнинг Когон туман бўлими фойдасига 3 миллион 289 минг 500 сўм ундиришини унинг мол-мулк ҳисобидан қоплаш тўғрисида ҳўжалик судининг ажрим чиқарди.

Хўжалик суди қараро — ҳусусий тадбиркор У.Наврўзов томонидан 2003 йил 25 март куниндаги 32-сонли, 15 май куниндаги 52-сонли, 17 декабрдаги 44-сонли ва 2004 йил 23 январь куниндаги 5-сонли, 26 январдаги 7-сонли тўлов топшириқномаларига асосан банк олдидagi қарзларини тўлиқ тўлаганини нега ҳисобга олмади экан? Ахир, судлар фаолиятининг мезони адолат эмасми?

2004 йил 30 март кунини вилоят прокуратураси томонидан хўжалик судининг ушбу қонунсиз ажримига протест келтирилди.

Мазкур йўналишда ўтказилган текширишда, Қорўовулбозор, Олот, Жондор, Фижудов туман прокуратуралари томонидан ҳам худди шунга ўхшаш қонунбузилиш ҳолатлари аниқланди, тегишли прокуратура таъбир чоралари қўйилди.

Алжон ҚИЛИЧЕВ, Бўҳоро вилоят прокуратураси фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари, жамият ва давлат манфаатларини ҳимоя қилиш бўлими прокурори

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ТЕХНИКАСИ УЧУН ГРАНТ

Япония ҳукуматиининг гранти эвазига Хўжаобод қишлоқ хўжалик касб-хунар коллежи трактор, юк ва енгил машинаси, тиркама, культиваторлар ва бошқа техникани сотиб олди.

Мазкур коллежининг икки нафар ўқитувчисини қишлоқ хўжалиги учун мутахассислар тайёрлаш бўйича Япониядан таъриб орттириб кайтдилар.

Шунингдек, грант маблағларига коллежининг ўқув хоналари ва устаконалари учун техник ускуналар сотиб олиш ҳам режалаштирилмоқда. Мева ва сабзавотларнинг қайта ишлашга интибаслашган мини ҳедада таъриб ўз мутахассислари бўйича амалий билимларга эга бўладилар.

Комилжон НИЗОМОВ,

ЯНГИ МАКТАБ ҚУРИЛДИ

Улуғнор туманининг Хайдаробод қишлоғида "Бунёдкор" фирмаси томонидан 240 ўринга эга бўлган мактаб фойдаланишга топширилди. Бунинг учун 40 миллион сўм миқдорда маблағ сарфланди.

Мазкур фирма Республикасида спортнинг ривожлантириш жамгармаси томонидан эълон қилинган тендерда голиблигини қўлга киритди ва 140 миллион сўмлик спорт мажмуасини қуришга киришди. Мажмуада баскетбол, волейбол майдончаси, теннис корти ва минн футбол учун ўйингоҳ қўйиладилар.

Янги мажмуа Республикасининг Муस्ताқиллик кунини арафасида фойдаланишга топширилди.

ҚОНЛИҚУЛДА РАҚАМЛИ АЛОҚА

Мустикаллик кунини арафасида Япония халқдорлик банкни (JBIC) кредити ҳисобига Ўзбекистон телекоммуникация тармоғини кенгайтиришнинг иккинчи босқичини амалга ошириш доирасида Қонлиқул туманида 1100 та абонентга мўлжалланган янги рақамли АТС ишга тушади.

Янги АТС маҳаллий, шаҳарлараро ва халқдорлик телефон алоқаларини учун қанчалар сонини қўпайтириш, турли хил сервис хизматларини тақдим этиш, боғланмиш телгиини, сўзлаш сифатини ошириш имконини беради, — деди "Қоракўлпоқтелеком"нинг техник директори Курманғали Калонов. — Энди қонлиқул фойдалана оладилар.

Шу қўнғача туман худудига узунлиги 4,6 километрге бўлган кабел ётқизилди, АТСнинг янги биносига Япониянинг NEC ва Хитойнинг Huawei фирмаси ускуналарини ўрнатилди.

А.АСАНОВА, "Туркистон-пресс"

БАЙНАЛМИНАЛЧИЛАРГА ИМТИЁЗЛАР

(Давоми.Боши ўтган сонда)

Байналминал жангчи бўлган ногиронларга, шунингдек Ватан уруши ногиронларига ҳам турли касаллик туфайли вақтинча меҳнатга қобилиятсизлик нафақаси кетма-кет тўрт ойгача ёки йилда беш ойгача тўланади.

Байналминал бурчини бажарган ҳарбий хизматчи бўлган ишловчи ногиронларга давлат ижтимоий сўғуртага доир нафақа вақтинча меҳнатга қобилиятсизликда (касалик сабабидан қатъий назар) иш стажининг узлуksизлиги ва касабга уюшмасига аъзолигиндан қатъий назар иш ҳақининг 100 фоизи миқдорда тўланади.

ПРОТЕЗЛАР ТАЙЁРЛАШГА ДОИР ИМТИЁЗЛАР

Тегишли медицина кўрсатмаси мавжуд бўлганда протез-ортопедик буюмларнинг барча турли (кўл протезлари, унга мосламалар, протезларга қўлқоплар, оёқ протезлари, жумладан запас ва ишчи протезлари), ортопедик аппаратлар, корсетлар ва протез-ортопедик буюмларнинг бошқа турлари;

протезларга пойфазалар ва ортопедик аппаратлар, шунингдек ортопедик пойфазаларнинг барча турлари;

бандаж ва бошқа турдаги буюмлар (қўлтиктаёллар, хассалар, даволаш бандажлари);

эшитув аппаратлари ва овоз ҳосил қилувчи аппаратлар;

тиш жағ ва кўз протезлари (қимматбаҳо металлдан ясалган тиш протезларидан ташқари) навбатдан ташқари бепул тайёрлаб берилади.

Давлат байналминал жангчи ногиронларни протез-ортопедик буюмлар билан бепул таъминлабгина қолмай, балки протезлар тайёрлашга бориш-келиш йўли билан боғлиқ бўлган харажатларни ҳам ўз зиммасига олади.

Барча турдаги протез-ортопедик буюмлар ва ортопедик протезларга буюртма бериш, ўлчаб кўриш ва олиш учун ногироннинг бориш-келиш харажатларини протез-ортопедик қорхонаси томонидан тўланади.

Агар ногирон саломатлик ҳолатига қўра (масалан, 1 гуруҳ ногирон) бошқа бир ровнинг кузатиб боришига зарурат сезса, бирга олиб борган кишининг йўл харажатлари ҳам тўланади.

Протез тайёрлашга борганда темир йўлнинг (плацкарт) қаттиқ вағони бўйича; сувада 3 класс тарифи бўйича; тош йўл ва тупроқ йўлларда маҳаллий хокимликлар томонидан тасдиқланган мазкур худуд учун белгиланган йўл тарифи бўйича ҳақ тўланади.

ПЕНСИЯ ТАЪМИНОТИГА ДОИР ИМТИЁЗЛАР

Меҳнатга қобилиятсиз ота-оналарга, хотинларга ва оила аъзоларига улар жаманда халок бўлган ёки хизматдан кейин вафот этган кишиларнинг қарамоғида турган-турмаганлигиндан қатъий назар пенсия тайинланади.

Оналар ва хотинларга боқувчисини йўқотганлик пенсияси улар 50 ёшга етганда, хотинларга эри ўлган кундан бошлаб қанча вақт ўтишдан қатъий назар

шу ёшга етганда пенсия тайинланади.

Вафот этган шахсининг 8 ёшга тўлмаган болаларига қараб билан банд бўлган хотинларга пенсия унинг ишидан ва меҳнатга қобилиятсизликдан ҳамда у ишлаш-ишлаганлигиндан қатъий назар тайинланади.

1 гуруҳ ногиронига қараб турилган ҳақиқий вақт фуқаронинг умумий меҳнат стажига қўшилиди.

Пенсия тўлаш. Байналминал жангчи бўлган 1 ва 2-гуруҳ ишловчи ногиронлар, шунингдек, боқувчисини йўқотган шахсий пенсия олувчи ота-оналар ва хотинлар бу пенсияни тўлиқ оладилар.

Байналминал бурчини бажариш даврида халок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг фарзандларига боқувчисини йўқотганлик пенсияси махсус ўрта ёки олий ўқув юртини битиргунга қадар тўланади. Бироқ улар 23 ёшдан ошгач, пенсия тўлаш тўхтатилади.

АФФОНИСТОНДАГИ ХИЗМАТ ҚИЛГАН ИШЧИ ВА ХИЗМАТЧИЛАРГА БЕРИЛАДИГАН ИМТИЁЗЛАР

Байналминал бурчини бажаришда ярадор бўлган, контузизга учраган, майиб бўлган ёки жановар харажатларни таъминлашда қатнашгани учун орден ва медаллар билан муқофотланган ишчи ва хизматчиларга 2-бўлимда айтиб ўтилган иш-лаб чиқариш-иқтисодий ўқув вақти учун ҳақ тўлашдаги имтиёзли тартиб, шунингдек, уларнинг олий, махсус ўрта ўқув юртлири ва хунар-техника билим юртлирида ўқиган даври учун юқорида кўрсатилган махсус стипендия тўлаш жорий қилинади.

Байналминал бурчини бажариш билан боғлиқ ҳолда ногирон бўлган ишчи ва хизматчиларга уларнинг хизматларини ҳисобга олиб, шунингдек, байналминал бурчини бажаришда халок бўлган ишчи ва хизматчиларнинг оилаларига республика ёки маҳаллий аҳамиятига молик бўлган шахсий пенсия тайинлашни мўмкин.

<

Ўзбекистон халқ амалии ва безак саъати миллий маданиятимизнинг ажойиб ва нодир катламини ташкил этади. Унинг сақланиб, ривож топиши ватандошларимизни халқ иходидининг ўзига хос жиҳатлари томон етаклайди, халқимизнинг маънавий ва руҳий қадриятларга, аж- додларимиз қолдирган моддий ва маънавий меросга чуқур ҳурмат билан муносабатда бўлишга ундайди.

Ўзбекистон халқ ҳунарман- дчилиги, маданияти ва санъат марказлари жаҳон маданиятига (меъморий-тарихий ёлгор- лиқлардан ташқари) мислсиз қимматли маданий меросни тортиқ этган. Бунда Самарканд, Бухоро, Хива, Тошкент ва Фарғона vodiysida тури-гу- ман кўринишдаги қулочлик буюмлари, қосиқчилик, ёғоч ва ганч ўймакорлиги, наққош- лик, мистарлик ва қандорчи- лик, қўл каштачилиги ва ги- ламчилик, полос тўқиш ва чип- гарлик, заргарлик ва чармга гул бошиш, док ва қитоб миниатю- раси каби нозик санъат йўна- лишлари пайдо бўлди ва улар ҳозирда ўз умрини давом эт- тирмоқда. Усталаримиз қўли билан яратилган нодир асар- ларнинг асл нусхалари Хиллири Клинтон, "Темир хоним" деб ном олмиш Маргарет Тет- чер, Индира ва Раджив Ган- ди ҳамда Япон императори хонадонларида, Франция, Германия, Корея, АКШ раҳ- барлари коллекцияларида, жа- ҳоннинг қўлаб музейларида сақланмоқда.

МАКОНИДАН АЙРИЛГАН УСТАЛАР

Шу пайтгача Лондон, Афи- на, Санкт-Петербург шаҳра- ларидаги "Ипак йўли хунарман- дчиликлари" деб номланган фирма салон- дуконлари ҳам- ша гавжум бўлиб келди. То- кيو, Сеул, Нью-Йорк, Рим каби шаҳарларда шу каби са- лонлар очилишига қизгин тай- ёрлик кўрилади.

Гап шундаки, ҳозирги кун- да бу соҳада шундай вазият вуж- удга келдики, қалбақчилик, ясамачилик асосида санъат асарлари тақдир этилган бу- юмлар чиқарилиши авж олиб кетди ва улар Ўзбекистон халқ саъати шаънига путур етказ- моқда. Бу эса ўз навбатида қадимда пайдо бўлиб, кейин- чилик истеъодли усталар то- монидан қайта тикланган халқ амалии ва безак санъати қўлаб турларининг йўқ бўлиб кетиши хавфини юзага келтирди ва бу жуذا ҳам ачинарли ҳолат.

Паст савиядаги асарлар яратиш, мақсади фақат кўпроқ пул ишлаш бўлган "усталар"- ниҳоятда кўпайиб кетди. Ҳақиқий халқ усталари эса оғир аҳволда қолдилар. Халқ амалии санъатининг истеъод- ли, жонқур ва юксак савия- даги усталарини ўз қаноти ос- тига тўлаб, уларга хомийлик қилиб келган "МУСАВВИР"- илмий-ишлаб чиқариш мар- казининг мутахассисларидан иборат ижодий жамоасининг кўп йиллик меҳнатлари самараси туфайли шойида, пахтадан, тут пўстағидан қадимги Са- марқанд қозғонини ишлаб чи- қариш услуби тикланди. Қўла ипак матолаб ишлаб чиқариш, қоғога, чармга ва ипак матога миниатюра ишлаш, чигта гул бошиш, унутлиб кетган мис- гарлик ва қандорчилик, мил- лий заргарлик буюмлари иш- лаб чиқариш каби санъат тур- лари қайтадан яратилди. Ма- ҳаллий табиий хом ашёлардан тўқимачилик, қулоччилик, ба- дий шина ҳамда бинокорлик санъатида омад ишлаб чиқариш сирлари очилди. Илмий-ишлаб чиқариш маркази биносининг бир нечта хоналарида еттига ноёб ижодий-экспериментал устанолар очилди.

Янги асарлар

(Боши ўтган сонларда).
Қишлоқдаги одамлар унга нафрат кўзи билан қарашмас- микан. Нозим ҳам олти ойдан бери онасидан ҳабар олмади.
Малика ана шу хаёллар билан хомуш ўтирган Нозимнинг ёнига келди:
— Нозим ака, — деди майн овозда, — сиебсатта қарши иш қилмасакми дегман.
— Тушунмадим, қанақа сие- сатта қарши...
— Унингидан қотар гап йўқ. Раҳбарлик лавозимини эгаллаш осон иш эмас. Кечми телевизор- да кўриниш-ку, диний маросим- ларга қатнашган қайси бир раҳбарни тантанасидан олишди деб айтишди.
— Бу билан онамининг жан- носасига бормаслик керак де- моқчимисан?
— Менмечка, бормаслик ке- рак. Онасини жаннозасига муло- қачиди, эскилик сарқитларини қўлаб-қувватлади деб сизин ҳам партиядан ўчириб, лавозимдан олишмасин дейман-да.
Маликанинг бу сўзларидан Нозим бехосдан хўшёр торди. Назаридан онасининг жаннозаси- дан сўнг райком бюросида уни муҳокама қилиб, лавозимдан олиб ташлашга тайин бўлиб қолган эди. Малика рости айтди, қўнғилдан ўтказди у. Бир кун- лик жаннозга деб, лавозимдан ай- рилсам, бир умр қийналиб йирисам, бир умр қийналиб йирисам, бир умр қийналиб йирисам, бир умр қийналиб йирисам, бир умр қийналиб йирисам.

радим. Уша уй-жойларни ҳам қишлоқдагилар олаверинсин. Лавозимда турсам Тошкентдек шаҳри азимда қар қуришга қур- бимиз эмас.
— Ҳайлаб кўрсам, — деди Нозим, — диний маросимларга қаттиқ қураш кетган бўлиб пай- да жаннозга бошида бўлишим ро- сдан ҳам сиебсатта тўтри кел- майди.
Маликанинг юзига табассум югурди.
— Шунинг учун, — сузида давом этди Нозим, — бутун мен товоқларга сузиб келиб, дастур- хонга жойлаштириб. Сунгра ши- шадаги арман коньягидан бил- дур идишларга қўйиб чиқди. Батзиларининг ичмаган, етар дейишларига қарамай, чап қўли- ни кўксига қўйиб ўн қўли бил- дан коньяк қўйилган стаканини ширин суларга айтиб олишига мажбур қилди.
— Давраларинингизнинг бир томони қандай бўлиб турибди, — деди хотинига хушомадлик билан, — ойингизнинг нега тақ- лиф этмайсиз. Ҳозир ўзим ча- қираман.
Нозим хиёла ўтмай қайнона- сини қўлтиқлаб келиб, давра тўрига ўтқизди. Қувенин бун-

КЕЧИРИЛМАС ГУНОХ

ишта чикмайман. Онамининг жан- носасини ойингиз билан ала- нгизга ҳам айтиб ўтирмаган. Қи- шлоқдагилар ортиқча гап-сўз қил- маслигини учун алоқа бўлимига бориб мени "кўрчак" опера- цияси билан шифохонада етиб- ди деган маъмулда телеграмма юборинг. Қалай, маъқулим?
— Ақдонишга бади, — деди Малика хурсандчилигини иш- иромай.
Рисолат онанинг жаннозаси кўни Маликага хонадон бай- рам тўсини олди. Кенг хонани тўлдирган гаштакчи дугоналар мусиқдан баланд қўнғилнинг рақ- сга тушибди. Уйин-култу авжга- га чиқди. Нозимжон меҳмонлар хизматида, ўз қўли билан пи- ширган паловни чинни гулли

товоқларга сузиб келиб, дастур- хонга жойлаштириб. Сунгра ши- шадаги арман коньягидан бил- дур идишларга қўйиб чиқди. Батзиларининг ичмаган, етар дейишларига қарамай, чап қўли- ни кўксига қўйиб ўн қўли бил- дан коньяк қўйилган стаканини ширин суларга айтиб олишига мажбур қилди.
— Давраларинингизнинг бир томони қандай бўлиб турибди, — деди хотинига хушомадлик билан, — ойингизнинг нега тақ- лиф этмайсиз. Ҳозир ўзим ча- қираман.
Нозим хиёла ўтмай қайнона- сини қўлтиқлаб келиб, давра тўрига ўтқизди. Қувенин бун-

гради. Ҳамма қўларинин қар- силлатиб рақсга тушди. Нозим қайнонасини қўлидан тўтиб ўйинга чорлади. Шу кунин уйин- култу анчагина давом этди.
Нозим гаштакчилар давраси- да меъридан ортиқ ичиб қўя- нидан қайфи олди. Бутун она- сини дафи этиш маросими экан- лигини ҳам хаёлидан чиқарди.
VI
Юсуф Ботирович одатдаги- дек эрта уйғонди. Ҳовди юзла- риди чамандек оғилдан боғ гул- ларининг ёқимли ҳидларидан енгил нафас олди. Қўзининг тўйдан кейин у ўзини анча ен- гил ҳис этарди. Шу тобда ши-

ликлас юзасидан фаолият юритиши учун "МУСАВВИР" ИИЧ маркази балансига берил- ган эди. Мазкур ҳужжатларини ўзгартириш тўғрисида бирорта қарор ёки фармойиш бўлган эмас.

Биони ижрачилар томони- дан сотиб олиниши ҳақида ха- бар топгач, "МУСАВВИР" ИИЧ маркази балансига берил- ган эди. Мазкур ҳужжатларини ўзгартириш тўғрисида бирорта қарор ёки фармойиш бўлган эмас.
Биони ижрачилар томони- дан сотиб олиниши ҳақида ха- бар топгач, "МУСАВВИР" ИИЧ маркази балансига берил- ган эди. Мазкур ҳужжатларини ўзгартириш тўғрисида бирорта қарор ёки фармойиш бўлган эмас.

2003 йилнинг 22 май кунини Мулк қўмитаси Тошкент шаҳар бошқармаси билан ҳаридор бўлмиш "МУСАВВИР" ИИЧМ ўрнига қолувчи "MUSAVVIR" маъсуляти чек- ланган жамият ўртасида икки томонлама келишув шартнома- си тузилиб, бунда "MUSAVVIR" маъсуляти чек- ланган жамият "МУСАВВИР" ИИЧ марказининг барча маж- буриятлари бўйича вориси деб ҳисобланган. Қизғин шунданки, "МУСАВВИР" МЧЖ юқорида айтиб ўтилган "Тиккурилла - Фируз - Лок" хусусий фирмаси раҳбари томонидан ташқи эти- лгани лозим эди. Бироқ, ҳали- гача МЧЖ тузилмади. Хусусий фирма вақили билан тузилган шартнома эса фақат қоғозга қолиб кетди.

Ҳозир эса 2004 йилнинг май ойи ўтиб бормоқда. Биони сотиб олган шахс суд орган- лари орқали, Давлат Мулк қўмитасининг Тошкент шаҳар бошқармаси устидан даъво ари- заи билан "МУСАВВИР" ИИЧ марказининг барча маъсуля- тлари бўйича ворислик мажбу- риятлари ҳамда тузилган икки томонлама келишув шартнома- сини бекор қилинишини сураб судма-суд югурмоқда.
Эндиликда Ўзбекистон халқ амалии санъати ва миллий хунарманчилик усталарида қандай ишчи қолди? Ахир, улар ўз бинокорлиги, ўзлари эга эмастар, ўтган йилнинг сентя- брь ойида у ердан чиқиб кети- шлари сўралди. Шунчалик ҳам бўладими?...

Шоҳалла ШОЁҚУБОВ

Хотира — қалбдаги хайқалдир БҮЮК ИСТЕЪОД СОҲИБИ

(Боши ўтган сонларда).

Ҳажоним кучайгандан кучаяди, сув-сув терлаб бо- рардим. Куларим ҳамон ти- ниб, бошим ҳам айланган эди. Маълумки, "Ҳамлет" спектак- лининг мазмуни-юксак нуқ- таси — арвоҳ билан Ҳамлет- нинг учрашуви ҳақида. Мана шу учрашува, яъни Ҳамлет отаси ҳақидаги ҳақиқатни ан- глаганидан кейинги даҳшат- ли, яъни ўчкор кулгиси, шу кулгининг аста-секин даҳшат- ли йинги билан алмашиши ва натижада қўларидан тирки- раб отилган ёшлари асосида амалга оширилган ижрони бундан кейин ҳам ифодалаш- га қалам ожиз...

Шукур ақанинг мана шу ижросидаги ақидори самар- расининг ақали яримини, ҳатто чоранинг ҳам ифода- лай олсам эди, бу дунёдан армонсиз кетардим...
Шукур ақа дунёга келиши- дан минг йиллар илгари Оллоҳ унинг қони, жони, ру- ҳига ақтерлик хусусияти ва иқтидорини ато этганди. У даҳо ақтер бўлиб тутилган- да бу борада олдий ҳавас ва иштиёқ тушунчаси унинг учун берона эди. Тўрт юз йил ил- гари Шекспир дунёга келиб, ўзи сезмаган ҳолда даҳо аса- ри Ҳамлетни яратиб қўйган- ди. Худди шундай ўзи сезма- ган ҳолда уни Шукур ақа учунгина ёзганди. Шукур ақа Ҳамлет бўлиб туғилмаганида, табиийки, Спартак бўлиб ту- гиларди. Худди шундай Спар- так бўлиб туғилганда, ал- батта, Темур ё Навоий, ё Жа- лолдин Мангуберди бўлиб дунёга келарди. У санъатни эъозларди ва уни етарли да- ражада баҳоладди. Бироқ за- мондошлари ва санъат ҳавас- мандлари эса бу зоти олий- нинг дохиона иқтидорини етарлича баҳолай олмади... ақали унинг чорак қисм иқтидорини баҳолай олганда- ни эди, дунё санъат аҳли уни олтиндан хайқал қўйган бўларди.

Шукур ақани замондош- лари болалардай соддалик деб биларди. дунёвий илмлардан ҳабардорлигига шубҳа билан қарадилар. Ҳатто бу борада саводсиз деган тушунча ҳам мавжуд эди. Мен Ҳамза театр- да қарийб икки йилга яқин ишладим. Шу йил йил ичи- нда Шукур ақа билан кўп мар- та суҳбатлашдим. Шукур ақа театрга келган кезлари бири- ни гапда ёшлар билан суҳбат- ларди. Соатлаб зерикмай га- ллашиб ўтирарди. Кўпроқ ёлғиз ўтирарди, ё театр ҳов- лисини айланиб юрарди. Об- разга кириш учун эса соатлаб сукут сақлаш олати бор эди. Орамизда кечган суҳбатлардан маълум бўлардики, бу зоти олий дунё адабиётиндан ҳам, санъатидан ҳам, фалсафаси- дан ҳам етарли даражада ха- бардор эди. Хомердан тортиб, Навоийгача, Шекспирдан тор- тиб Қодирйигача соатлаб га- пириб бериши мумкин эди. Бир кунини Бетховеннинг тўққизинчи симфонияси ҳақида гапириб, бундай улкан мусиқа асари дунёда йўқлиги унда инсоннинг барча дарду аламлари, фарёллари, кураш ва интилариди ақ этганли-

дини гапириб даврани танг қолдирган. Шукур ақа ма- қомларин беҳад севарди, зе- рикмасди. Баъзан иягини кафтига босганча мақом та- сиридан қўзлари ёшларди: "Мана шу улғу мақомни ярат- ган миллатга мансубмиз-а..." дея оғир-оғир хўрсинар ва ди- лидаги гапларини айтолмай қалавланарди... дилида қолган гапи — Ўзбекистоннинг ис- тикболини — мустақиллиги- ни кўриш эди, афсуски бун- дай илоҳий неъматни кўриш унга наёб этмади.

Ниҳоят саҳнада Ҳамлет билан Лайрд жанги бошлан- ди. Жанг ўзладин ҳўкиз бол- талдан тоймайди, қабилида бошланганди. Бироқ бу ерда ҳам хиёнат ҳо берганди... ра- қибининг қилчи заҳарлан- ганди... заҳар эса Ҳамлетни ҳолсизлаштириб бораётганиди. Оқибат у бу дунёдан дорил- бақога кетди...
Гўё танам ёшларга айла- ниб қўларим орқали чиқиб кетган ва қўларимгина қол- ган, биргина қўларим нури билан Шукур ақани излар- дим. Юзимни кафтарларим орасига яшириб жимгина йнгар, йнгимни босолмас- дим. Назаримда ҳамма нар- са, яъни олам ҳам, одамлар ҳам, барча кечмишлар ҳам ёлғонга айланганди, ёлғон туяларди. Назаримда дунёда биргина Шукур ақа ҳақиқат, у ижро этган Ҳамлет ҳақиқат эди, вассалом.
Чироқлар ўчиб ёнди. То- мошабинлар оёққа қалқиб узоқ сукутдан кейин қўз ёшларини артиб, ҳолсизлан- ган қўларини кўтариб чапак чалишга киришди. Ижрочи- лар саҳнага чиқибди. Лексин Шукур ақадан дарак йўқ. Ҳам руҳан, ҳам жисмонан толиқ- қан Шукур ақа хотавон, бе- чора қиёфада томошабин ол- диди бурчи ҳурмат учун зўрга саҳнага чиқди. У зоти олийнинг қўзларидан ёшлари ариманганди, қовқоклари ши- шиб ҳам кетганди. Уни на қарсақлар, на олқишлар қизиқтирарди. Гўё тарки дунё қилган Ҳамлетдай ё бошқа бир сайёрандан ерга тушиб қолган бегона одамдай ган- гиб турар, гўё парда ёпили- ши билан ўзини тўшаққа таш- лаб яна йнғилаётгандай, зул- мининг адоқсизлиги, адолат- нинг бечорачилигиндан ўрта- ниб узлатга чекинишга тайё- рдай қўринарди... Назаримда у шу лаҳза муросалага ўрган- ган, ҳамма кечмишларга ло- қайд қарайдиган, яъни қот- ласи юзга келтирилган адо- латсизликни яхши тушунар- ди, лексин шароитни ҳали- бери ижобий томонга ўзгар- тирилмаслигини англагани учун ҳам бечора, хотавон қиёфага кириб сукут сақлаш билан чекланарди...

У зоти олий ёзувчилардан Қодирйини, шонлардан Усо- мон Носир билан Чўлпонни, драматурглардан Шекспирни, файласуфлардан Иброҳим Мўминовни беҳад севарди... айниқса Иброҳим Мўминов- нинг Темур борасиди жи-

сoratини қайта-қайта таъкид- лашни хуш кўрарди.
Одамлар зални тарк этди- лар. Мен эса тарк этолмадим. Қулоқларим остида ҳамон Шукур ақанинг тиниқ ва жа- рангдор овози янграб, қўзла- рим унгада қиёфаси намоен бўлаверарди. Тушқунлик қай- фиюнда эдим. Ҳамма нарса- да қўнғил қолганди. Шу тун ухололмадим. Бутун тун Шукур ақа бўлиб туғилмаган- нимдан афсусландим. Бари бир Ҳамлет қиёфасини яра- тишни кўнғилга тугиб қўйдим...

Орадан ойлар кечди. Йил- лар кечди. Ешим элдикини қоралади. Мана бутун фикр тиниқлашган, адабиёт ва санъ- ат борасида бирмунча тажри- ба орттириб, яна ўтмишта, Шукур ақа яратган Ҳамлет масаласига қайтаётиман. Эн- диги нуқтага назарим ҳам, қарашим ҳам мутлақо тиниқ- қилган. Бутун ўша кезлар Шу- кур ақа ижросиди Ҳамлет ва шу спектаклдан олган тасасу- ротларим ва тасаввурларимни ақд кўзи билан тафтиш қилишга уринаётиман. Шукур ақа ижросиди Ҳамлетни қўришдан бир ой илгари мар- ҳум Олим Ҳужаев ижросида ҳам мазкур томошани кузат- гандим.

Виклонимга хиёнат қил- маган ҳолда, марҳум Олим Ҳужаевнинг руҳи олдида узр сураб, шу икки ақтер иқтило- да баҳоли-қудрат тўхталиш ниятидаман. Очинини айти- шим керак. Шукур ақа ижро- сиди Ҳамлетни қўриганидан кейин Олим ақа ижросиди Ҳамлетдан дарҳол қўнғил қолди ва кейин фақат Шукур ақа ижро этган қуналарга Ҳамлет томошасига ту- шадиган олат чиқардим. Олим ақанинг Ҳамлетни босиқ, фа- қат сўзлар ифодасигагина эътибор берадиган — исёл- лан ҳайқалдиган, курашчан- лик қобилияти етмайдиган, яна ҳам соддақ қилиб ту- шунтирганга табиийликдан кўра сунийлик устун келадиган образ эди... Олим ақанинг хатти-ҳаракатлари тергалган, доим онаси билан, амасини билан ўзи орасиди масофа- ни ушлаб турарди. Саҳнада ўз- ўзини доим бошқариб, яъни "ақтерман, саҳнада ўйнаётиман, томошабинлар бор, улар- ни ҳам унутмаслигим лозим" деган шартли тушунча мавжуд эди. Олим ақа мана шу назар- ияга доим содиқ қоларди. Шукур ақа эса саҳнадаги бар- ча шартли қонун-қоидаларга эътибор бермасди. Бошдан оёқ эҳтирос билан ўйнар ва бу ҳол асарни, ролини тўлақонли ва табиий чиқишини таъминлар- ди. Шукур ақа саҳнадаги бар- ча шартли ва сунийликлар- ни инкор этиб, уни ҳаётий, яъни табиийликка яқинлашти- рарди. Аслида ҳам шундай бўлиши керак. Саҳна ҳам ул- кан ҳаёт кўзгуси. Ҳаётда шарт- ли ва суний кечмишлар бўли- ши мумкин, бироқ саҳнада ёлғон гапириб, ёлғон ижрога йўл қўйиб бўлмайди.

Ўқтам ҲАҚИМАЛИ (Давоми бор)

ЎКСИК ЮРАКЛАРГА МАЛҲАМ ҚАНИ?

Бефардик шундай бир ёмон иллатки, унинг таъмирида локалий ҳўм суради. Локалий эса кўи ҳолларда ўзининг ёмон жиҳатлари билан бизни ранжолтади. Ҳозир юртимизнинг қай маска- лари бормалик ва қайси таъкирларда бўлма- лик мустақиллигини қўйиб ўзуриб турганимизнинг гўвоҳи бўламиз. Лекан бахила собиқ иттифоқ даври руҳини қолган бизни бир гўшаларнинг ҳали ҳаюз маънавиди қўнғил ойнаганин чил-чил этади.
Сурхондарё вилоятининг Шўрчи туманида 122- "Кар боланди махсус интернет мактаби" бор. Бу но- махсус интернет мактабида ўша собиқ шўрлар пай- тиди қўйилган бўлиб, ҳалигача ўзгартирилмаган. Бу- нинг боисини мактаб директори Абдували Ашуров- дан сурадик, — илгича но берган билан бирор нар- са ўзгартирилмаганми? Аслида но эмас мазму- на муназарига ўзгаргани маълум, — дейишдан нари- га ўтолмайди.
— Сиз ҳақиқ, — дедик А.Ашуровга, — Тўри собиқ тоталитар тузумнинг сарқитлари ҳали ҳаюз сақланиб қолмоқда. Бу уларни тозалашимиз зарур эмасми?
— Аммо мен ўзим мустақил бир иш қилолмай- ман! Юқорининг буйруғини кутаман — деди у.
Даргонинг ўқув ишлари бўйича директор ўрин- босари Мегиббо Сатторовнинг эътироф этишича бу ўқув маскани 60-йилларда бунёд этилган.
Ҳозирги пайтда мактабда эшитиш ва гапириш қобилиятини ялғондан 223 нафар бола таълим-тар- би олимоқда. 98 нафар ўқитувчи ҳамда тарбиячи уларга кўз-қўлак.
Маънавий, маърифат ва маънавий ҳар бир мил- латини дунё ҳамжамини олақадиги салҳонининг бел- гилиб беради. Шу боисдан биз гални маънавийдан бошладик.
Урал Бобонов бизни "Маънавий" хонасига бош- лад. Хонада қандайдир қўлаша ҳид ҳўкорм. Кир боисиб кетган сунғий рангиз гулалар бетон пол устига тўшаб қўйилган. Буракча телевизор ердан кичи метр баландликка ўрнатилган. Хонадаги бу но- хуш манзарани кўриб туман санитария-эпидемиоло- гия идораси раҳбарлари ишига баҳо берасан киши.
— Телевизорини икки метр баландликка ўрнатиб қўйибсизлар. Бу ҳолда боланинг кўзи гилаб бўлиб қолмайми? Ногиронлик устига ногиронлик келиб қолмайми-ми?
Урал Бобонов саволимизга эътибор ҳам қилмади.

Билишимизча, эшитиш ва гапириш қобилияти- ни йўқотган болалар мактаби вилоятда ягона экан. Халқимизда "бир мисқолдан бера тўйгазлади...", деган нақб бор. Наҳотки вилоятда ягона болалар қалби ўксик болалар даргоҳи шу ҳолдаги ўз хонага ташлаб қўйилган бўлас.
Ногиронлар мактабидида болаларга яратилган шарт-шароитлар бизни қанолатлантирмади. Синфҳо- ларини ночор. Эшитиш қобилияти паст болалар учун келтирилган линофоллар талабга жавоб берадилар, эскирган... Дарсиллар етимишайди. Мактаб девора- ри анчадан бўён қайта таъмирланмаган.
— Интернет мактаби қайси таъкирлик оталик қилишга бириктирилган?
— Уларнинг номи қўроқда бор. Хузурларига бо- равериб ҳўрдим. Ўтган йили "мана мана, деган таъ- биркорга урчасам: "Қўнғилдан келса директорлик қилгонида. Ўз юқимизни ўзимиз кўтаролмаган бир пайтимида сенга қандай ерам берамиз", — деган сўзини эсласам юртим орқамига тортиб кетди, — дедик мактаб директори Абдували Ашуров.
Исон саволатини энг олий неъмат. Лекин унга эътибор қаратилган бор, қартирилган локалийлар бор. Врач Нормўмини Бўриева турган хонадаги аҳоли- ни кўриб қайтарганиб кетди. Ушдан қоронғуона юз қарра яшироқ. Икки норасида болақай шўниси- нинг ҳам шўрқолларда айниб, исғимдан қийналиб зор қақшайди. Дори-дармондан дарак йўқ.
— Болаларга оқат тайёрлашга қийналиб кет- қилди. Гап ва электроник узиб қўйишди. Сувни оли- дан ташлаб келишга мажбур бўламиз, — деди ош- паз Турсуной Ҳақимова.
Хусусини йўқотган ойна, гўштин макарони, шўрлардан, Эҳ-эҳ-эҳ...
Яна бир аниқли томонини шундаки, ўқитувчилар- га оила иш ҳақи натури тарзида беришаркан.
— Бир килограмм пахта мойини бизга бир лит- рини 1250 сўмга, бир қол уни 9500 сўмдан оилак ҳисобига тарқатишайди. Ўтган йилги ёлғи таълим пу- шинини олганимиз йўқ. Тўрт ойларки оилак мао- ларимиз бериладими, — дек ҳасратини тўқиб солар- ди ўқитувчи Неоқ Ҳўжамқуллов.
Ҳа, бу даргоҳ тарбиячиларининг ҳам, тарбия- лувчиларининг ҳам кўз ёшларини селдай. Аҳолини ўнғалашин эса ҳеч ким хаёлига келтирмайди.

Турсун МАҲМАДАЛИЕВА

"Адолат" муҳбири

Аскар ЖАЛИЛОВ

(Давоми бор.)

(Давоми бор.)

(Давоми бор.)

(Давоми бор.)

Маҳаллам — менинг фахрим

74 Ёшли ОТАХОН САРДОР

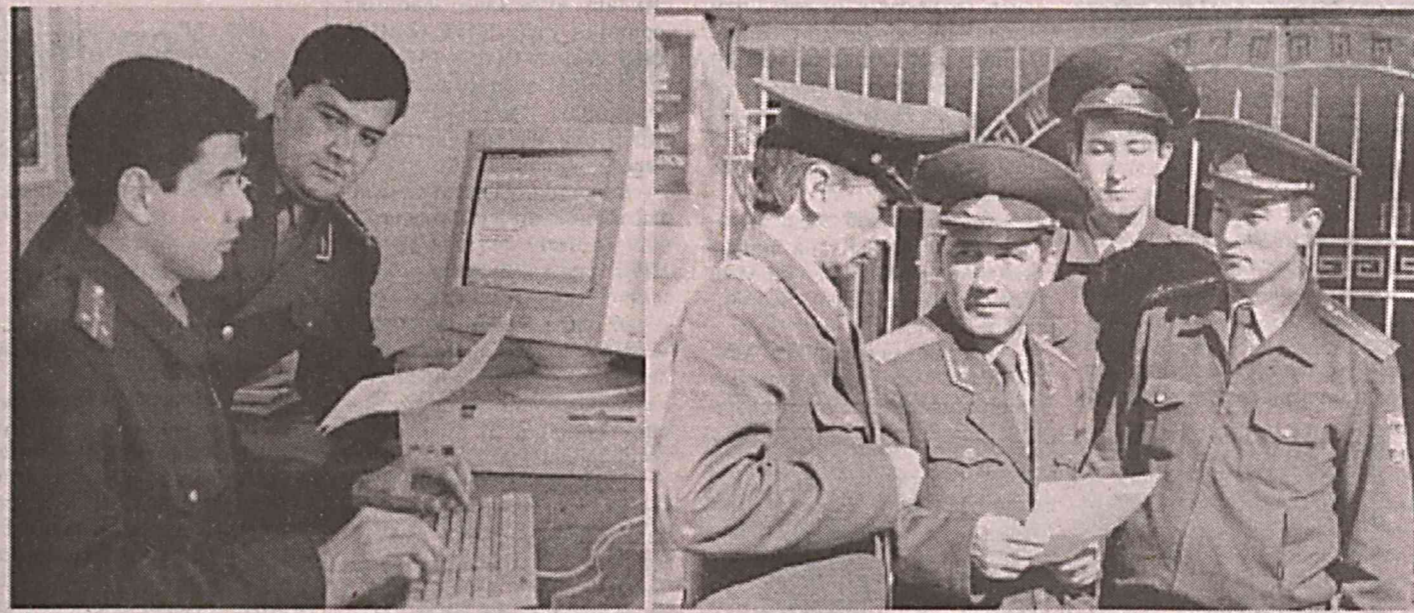
Хўтанарик маҳалласида бир йилгидан Камолдин ака Мансуров ҳақида сўраган эдик, у бизга олзатар қаради ва ноҳуш жавоб қилди. Камолдин ака билан учрашиб, унга бу ҳақда айтганимизда: — Мен маҳалла сардори...

мизда, отахон сардорнинг кўрсатган беиннат хизматларидан гоёт миннатдорлигини билдирди. Мавлудохон исми ногирон аёл эса бизга шундай дейди: — Андижон тиббиёт институтида фаррошман. Уч нафар фарзандим бор. Бир оғимнинг товони туғма йўқлиги учун оқсоқ юрганини кўриб Камолдин аканинг бизга раҳми келди. Менга II-гурӯх ногиронлигини олиб бериш учун жуда кўп ташкilotларга борди, ҳужжатларни аранг тўрилади, урушиб-талашди.

Бир амалдор арзimas муаммога маҳаллада яшаётган Фотимахон исми аёлдан 20 минг пара талаб қилгани ҳақида эшитиб қолган отахон сардорни "пайтава" сига қурт тушди. Тезда ўша аёл билан учрашиб, бўлган воқеани иплдан-иғнасича ўрганиб ҳужжатлаштириб олади. Эртаси кун эса боя номи тилга олинган "учар" амалдор минг бор тавба-тазарру қилиб, олган пулини қайтариб беради...

Камолдин ака Мансуровнинг сардорлик фаолиятидан бундай мисолларни кўлаб келтириш мумкин. Маҳаллани ободонлаштириш, кўчалар-лаштиришда, соғлом турмуш тарзини яратиб учун бир сония ҳам тиниб-тинчимайди. Яқинда у Андижон шаҳар ички ишлар бўлими бошлиғи, милиция полковниги А.Ташбеова-га Хўтанарик маҳалласида амалга оширилаётган ибратли ишларни гапириб берганида, у кекса сардорнинг гайрати, сالدокати ва тадбиркорлигига қойил қолди. Ҳамда шаҳар маҳаллаидаги барча сардорлар Камолдин Мансуров иш тажрибасини ўрганиб, Хўтанарик маҳалласида ана шундай тиниб-тинчимас сардор борлиги учун маҳалла аҳлининг турмуши фаровон ва тинч.

Туқан СИДИҚ, "Адолат" мухбири

БОЖХОНАНИ ЧЕТЛАБ ЎТОЛМАДИ

Самарқанд вилоят божхона бошқармаси ходимлари ўзларига юклатилган вазифани сиққилди урдалаб контрабанда ва ноқонуний товар айланмасига қарши мустаҳкам тўсиқ қўймоқдалар. Асосий эътибор чегара божхона постлари, темирйўл станциялари аэропорт ва айланма йўлларда назоратни кучайтиришга вилоят ҳудудига қўрол-яроғ, ўқ-

дори, портловчи моддалар ва бошқа кўпуровчилик, диний-экстремистик тарғибот воситалари ва шубҳали шахслар қилиб келишининг олдини олишга қаратилмоқда. Шу мақсадда божқарминг тезкор штаби тузилиб энг малакали ва ишчи ходимлар унинг сафида фаолият кўрсатмоқда. Божқарминг контрабанда ва божхона қондаларига бу-

зилишига қарши курашиш бўлими томонидан 2004 йилнинг I-чораги давомида 105 та қонунбузарлик ҳолатлари аниқланиб 71 миллион 948 минг сўмлик товар-моддий бойликлар далалий ашё сифатида қўриқилди. Айлорларга нисбатан жиноий ва маъмурий ишлар қўзғатилиб тегишли тергов органларига топширилди.

— Божхона сўнгги назорат нуқтаси эмас, — дейди Зоҳир ТўРАҚУЛОВ, "Адолат" мухбири

СПОРТ МАЪМУАСИ ОЧИЛДИ

Бухоро вилоятининг Жондор туманида "Фарҳод" спорт маъмуаси ишга тушди. Унинг қурилишига ҳомиярлик томонидан 210 миллион сўм миқдорида маблағ сарфланди. Маъмуада бадий гимнастика, волейбол, баскетбол, стол тенниси, шашка ва шахмат билан шуғулланиш учун барча шарт-шароитлар яратилган. Сўнгги пайларда туманда болалар спортини ривожлантиришга катта аҳамият берилмоқда. Ҳозирда 193 та маҳалладаги спорт майдончаларини ободонлаштириш ишлари давом этмоқда.

Маълумки, 25 май кун

Хитойда футбол қизлар (ёшлар) ўртасида Осиё чемпионати старт олади. Ана шу нуфузли мусобақада юртимиз шарафини муносиб ҳимоя қилишга астойдил бел болаган мамлакатимиз терма жамоаси ҳозирда Андижон шаҳридаги Халқлар дўстлиги ўйингоҳида тайёрларик машқларини бошлаб юборишди.

Спорт, спорт, спорт

ФУТБОЛЧИ ҚИЗЛАР ХИТОЙГА ШАЙЛАНМОҚДАЛАР

Машҳура Солиқова, Зумрад Нурматова, Озода Ҳакимова, Барчиной Амирова, Дилноза Жўраева каби келажик порлоқ футболчи қизларимиз билан бир қаторда тошкентлик Ольга Маъмуова, Шаҳноза Шукурова, чирчиқлик Мария Мансеова, наманганлик Луиза Маматқазина, Альбина Белялова, қаршилик Ольга Аҳмедова, самарқандлик Зарина Туропова ва яна бир неча ёш, истеъодли футболчилар мамлакатимиз шарафини ҳимоя қилишди, дейди бош мураббий.

— Биз Осиё минтақасида кучли олимпиадалар жой оладиган жамоа сифатида танилганмиз. Очиғи, бу йил қуръа натижаларига кўра нафақат Осиё, балки дунё аёллар футболнинг пешкарачилари - Хитой ва Шимолий Корея билан бир гуруҳга тушиб қолганлигимиз яхши бўлмади.

Спорт, спорт, спорт

ФУТБОЛЧИ ҚИЗЛАР ХИТОЙГА ШАЙЛАНМОҚДАЛАР

Аммо футболчи қизларимизнинг тайёрликлари аъло даражада. Улар аввалгиларидан-да юқори кўрсаткичларини қайд этишга аҳд қилишган. Фурсатдан фойдаланиб бизни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаб турган Андижон вилоят ҳокимлигига, ҳомиярликнинг "Андижонкабель", "Андижонтелеком" акциядорлик жамиятлари ҳамда "УЗКАРАМКО" қўшма корхонасига ўз миннатдорчилигини билдирмоқчиман, дея ўз сўзларини якунида терма жамоа бош мураббийси.

ИҚТИДОР ЙЎЛ ОЧАДИ

Журналистнинг савдо-хонлигини ҳамда ҳуқуқий билимларини оширишга қаратилган бир қатор чора тадбирлар оммавий ахборот воситаларининг том маънодаги "Тўртинчи ҳокимият" сифатида шаклланишини таъминлайди. Бу борада, айниқса, юртимизда амалга оширилаётган ишлар алоҳида эътиборга лойиқдир.

Шу мақсадда Ўзбекистон Давлат жаҳон тиллари университети Халқаро журналистика факультетида журналистика мутахассислиги йўналиши бўйича бўлиб ўтган Республика олимпиадаси юқоридаги фикримизнинг далилидир.

Биз ана шу олимпиада голиби, ЎзДЖТУ Халқаро журналистика факультети талабаси Беҳзод Фазлиддиновга бир неча савдолар билан мурожаат қилдик.

— Республика олимпиадасида иштирок этишнингиз ва голибликкача бўлган жараёндар ҳақида гапириб берсангиз.

— Биласизми, ушбу нуфузли мусобақада иштирок этиш учун мен анчадан буюн тайёрларик кўриб келаётган эдим. Республика бошқачига қадар кўпгина синовлардан ўтишга тўғри келди. Қорақалпоғистон Давлат университетини ҳамда Ўзбекистон миллий университетини талабалари иштирокидаги сўнгги бошқача эса голиблик менга насиб этди. Хорижий тилларни ўзлаштиришга қараганда, айниқса, немис тилини ўрганаётганлигим бу борада менга жуда кўл келди.

— Юртимиздаги замбирда устозларнингизнинг ҳам хизматлари катта бўлса керак.

— Албатта, бу ўринда мен аввалом ракли жихозлар, асбоб-ускуналар етарли. Аммо бу ерда бирор маъсул то намунасини текшираётган одамнинг кўрмасдиқ.

Халқимиз жуда доно. Ҳар бир гапини топиб айтади. Хусусан "Қаерда одамларнинг қандай яшаётганини кўрмоқчи бўлсанг, бозорни мазорини кўр" деган нақлнинг қанчалик тўғрилигини яқинда биз Чирчиқ шаҳрида бўлганимизда кўрдик. Кўпчилик ишонмаслиги мумкин, аммо бозор атрофидаги тартибсизлик, қондабазорлик ва бу ҳолга белгиланган қонунлар асосида қўрулушларнинг лоқайдлиги, бепасандлигини кўриб ёқа ушламасдан илож йўқ. Келинг, ҳурматли қозоник, ҳаммаси тушунарли бўлсин учун кўрган кечирганларимизни бир бошдан айтиб бера қолайлик.

Тошкент-Бўстонлик йўлнинг Чирчиқ шаҳри марказидан ўтадиган йўлнинг Деҳқон бозори яқинида етишингиз билан ўнг томондаги хиёбон одамлар билан тирбанд. Йўлакчалар четда қатор тизилиб олган қулупнай, гилос, олма, помидор, бодринг, редиска билан савдо қилувчилар билан, пайпоқ, кир юнш воситалари, турли совун, шампун сотувчилар аралашиб кетган. Ҳатто Қозғонистон республикасида хуфёна келтирилган ароқ, вино, коньякларни ҳам бу ердан топиш мумкин.

— Аммо ҳозир селекционерлар шундай навларни яратишптики, таркибиди нитратни кўп бўлса ҳам унча-бунчага эзилмайди.

— Аммо Фохридин бу фикримизга тайинли жавоб қайтара олмади.

— Ҳаракат қилишимиз, аммо илож бўлмапти.

— Бизнингча изохнинг ҳолати бўлмаса керак! Хуллас, саволимизга жавоб олиш, бу борада деҳқон бозори бермағуриятли олиб бораётган ишлардан хабардор бўлиш мақсадида яна бозор маъмуриятига бўлиқ.

— Сиз кимсиз, ўзи. Нима мақсадда келингиз. Ҳужратингиз борми деб дўқ қилиб қолди бозорқум Хамидулла Инқорол салом аликни насия қилиб.

БИР БАЛОСИ БЎЛМАСА...

Чирчиқ шаҳар деҳқон бозори ташқарисидида ташкил топган бозор фаолиятига аллақачон чек қўйилиб, давлат хазинасига тушум кўпайган бўларди

— Аммо биз бозор ташқарисидида савдо қилувчилар ишга аралаша олмаёмиз. Бу милициянинг иши.

— Мен аввало истемолчиман. Қолаверса, газета ходимиман. Бозор атрофидаги бозорда сойлаётган ноқонуний сифатсиз товарларни кўриб ҳайрон бўлиб сабабини билмоқчиман ҳолос.

— Мақсадингиз нима?

— Мақсадим бозор атрофида анж олган қонунбузарлик барҳам топса, Қолаверса мена-сабзавотлар, сўт

Logo of the newspaper and contact information for the editorial office.

Муассис: Ўзбекистон «Адолат» СДП Сийсий Кенгаши

Баш муҳаррир вазифасини бажарувчи: Рустам АҲМАДАЛИЕВ ТАХРИР ХАЙЪАТИ: Турғунпўлат ДАМИНОВ, Абдували ФУЛОМАХМУДОВ, Анвар ЖўРАБОВ, Равшан ХАЙДАРОВ, Дилором ТОШМУХАМЕДОВА, Каримжон РИХСИЕВ, (баш муҳаррир ўринбосари), Бобоқул ТОШЕВ, Рустам АЗИМОВ, Турғун ЭРҒАШЕВ, Абдусамид МАМАЖОНОВ, Уткир ЖўРАЕВ, Мухаммад РАҲМОН, Низомиддин НУРМАТОВ, Зоҳир ТўРАҚУЛОВ.

Телефонлар: Ҳабулхона — 136-53-14, Факс: (8371) 133-41-89, Бўлжамлар: Сайбат ва партия хайти — 136-55-96, Мўлазимат, оқибат ва сўнгил — 136-53-14, Хатлар — 136-53-14.

Манзиллимиз: 700047, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат Матбуот қўмитасидан 140 рақам билан рўйхатдан ўтган. Буюртма Г— 500, Алади 2068 Ҳажини—2 табоқ, Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2.

«Шарқ» нашриёт - матбаа акциядорлик компанияси босмоҳонасида чоп этилади. Корхона маънази: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Саҳифаловчи — Аслиддин БУРИЕВ | Навбатчи — Жамшид МАТЕКУБОВ. Газета IBM компьютерида терилди. Босишга тоширини вақти — 23.00.

Муаллиф фикри тахририят нуқтани назаридан фарқ қилиши мумкин. • Реклама ва эълонлар ҳажқонийлиги учун буюртма берувчи масъулдор. • «Адолат»дан кўчириб босиш фақат тахририят руҳсати билан амалга оширилади. • Газетанинг сифатли босилишига босмоҳона масъул. • Қўлёзмалар эғларига қайтарилмайди ва жавоб берилмайди.